

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

25. An effectus excommunicationis quoad privationem usus iurisdictionis
habeat locum in iudicio sæculari excommunicato non tolerato? Et an
subditi absolvantur ab obligatione obediendi Superioribus ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Et ejus Absolutione. Resol. XXV. &c. 15

RESOL. XXV.

An effectus excommunicationis quoad privationem usus jurisdictionis habeat locum in iudice seculari excommunicato non tolerato?

Et an subditi absolvantur ab obligatione obediendi Superioribus excommunicatis? Ex part. 5. tractat. 9. Resol. 108.

Doctores communiter censent habere; quibus licet consentiat Malderus *tr. 6. de Inst. cap. 11. dub. 1.* censet non satis probari ex Canonibus sententiam iudicis secularis excommunicati esse irritam, & quidem varia capitula citari solita aperte loquuntur de iudice Ecclesiastico, alia non agunt de omni excommunicato, sed de excommunicatis propter certas causas, ut *cap. adversus, de immuni. Ecclesiarum*, decernuntur irritae sententiae Consulum & Rectorum civitatum, qui excommunicantur propter exactionem factam ab Ecclesiis, vel Ecclesiasticis, *c. excommunicatus, §. credentes, de haereticis*. Non annullatur sententia excommunicati in genere, sed excommunicati propter haereseum. Ergo, &c. Vide etiam Victoriam *in sum. de excomm. num. 16.*

1. Verum omnino dicendum est acta iudicis secularis excommunicati non tolerari esse irrita, quod & videtur bene colligi ex *c. presidentes, de haereticis*, in 6. ubi aliis deficientibus datur peculiaris potestas iudicibus excommunicatis procedendi contra haereticos ad instantiam Ordinariorum, &c. Vbi Pontifex supponit eorum potestatem alias impediri ratione excommunicationis; unde etiam hi peccant usurpatione jurisdictionis, si ullos actus jurisdictionis officij sui exercent, & tales actus sunt irriti & nulli, inquit sunt actus jurisdictionis: & ita docet Prapostus in 3. part. *quest. 2. de excomm. dub. 12. n. 75.* Hurtado *disp. 8. de excomm. difficul. 2. num. 3.* & Turrianus *lib. 2. disp. 14. dub. 1.* ubi ex Suarez probat hanc sententiam ex consensu, & consuetudine Ecclesiae, & illam etiam colligit ex *cap. penult. & ultim. 15. q. 6. ubi ** subditi absolvantur ab obligatione obediendi superioribus excommunicatis.

RESOL. XXVI.

An excommunicatus sit incapax officiorum jurisdictionis secularis?

Et explanantur diversi casus pro praesentatione, collatione, acceptatione, optatione beneficii, tempore quo collatur, vel praesentatus est in excommunicatione. Ex part. 9. u. 8. Misc. 3. Resol. 34.

Suppono excommunicatum esse incapacem non solum beneficii, sed cujusvis officij, muneris, seu dignitatis Ecclesiasticae, uti Legati, Delegati, Inquisitoris, Administratoris, seu Gubernatoris, Episcopatus, Provisoris, seu Vicarij Episcopi, & a fortiori Provincialis, Generalis Ordinum, Rectoris, Guardiani, seu Praepositi Conventus, ex *cap. Postulasti, §. fin. de Cleric. excomm. ministr.* Difficultas est, an sit incapax officiorum jurisdictionis secularis? Et affirmative respondet Garcia *de benefic. tom. 2. part. 7. c. 13. num. 24.* qui citat Avilam, Toletum, Henriquez, Sayrum, & Vgolium. Probat, quia excommunicatio interdicta est communicatio cum fidelibus, & jurisdictionis exercitium: ergo prohibetur collatio officij & muneris hoc exercitium exigentis, ex l. *Oratio de sponsalib.* Deinde in *cap. Venerabilem 34. de electione*, cavetur ne Haereticus, aut excommunicatus in Imperatore eligatur, & si fuerit electus, irritetur ejus

electio. Signum ergo est, officium jurisdictionis excommunicato concedi non posse; Limitat tamen Garcia hanc sententiam *n. 25.* ubi electione, seu hiberi collatione, conferuntur huiusmodi dignitates, seu officia secularia; secus ubi obveniunt successione, seu ratione bonorum, vel majoratus, quibus excommunicatione suspenditur usus jurisdictionis.

2. Sed mihi, ut verum fatear absolute opinio negativa magis placet quam tueretur Suarez *de cens. disp. 16. sect. 2. n. 1.* quem affert Garcia, qui ego addo Coninch *de Sacram. disp. 14. dub. 11. n. 104.* Hurtado *disp. 8. diff. 2.* Filiuc. *1. 1. tr. 12. c. 5. n. 118.* & alios. Et ratio est quia ex prohibitione usus, & exercitij jurisdictionis excommunicato facta, solum inferitur prohibitam esse jurisdictionis concessionem: at non inferitur, nullam, & irritam esse. Ex alia parte, nullus est Textus hanc irritationem inducens: nam Textus in *cap. Venerabilem*, potius probat, valere Imperatoris electionem, tamen si veniat irritanda. In officiis vero, & muneribus Ecclesiasticis, quia proximius beneficii conditioni accedunt, admittit communis sententia hanc annulationem, & irritationem. Non igitur ad officia, & munera temporalia extendi debet.

3. Notandum est hic obiter primo, quod affirmant plures, si eligaris ad beneficium tempore habili, & acceptes tempore excommunicationis, validam esse acceptationem. Ex hac doctrina inferunt graves Doctores in Ecclesia, in qua est ius optandi pinguem praebendam, excommunicatum optare posse. Secundo inferunt, si sis coadjutor cum futura successione, & tempore mortis proprietarij excommunicatus existas, non impediri consequutione praebendae, si in forma gratiosa facta est, licet aliqui probabiliter supradicta non admittant. Sed nostra sententia est probabilior. Vide Avilam *part. 2. cap. 6. disp. 5. dub. 6.* & Garciam *ubi supra, n. 35.*

4. Notandum secundo, quod excommunicatus obtinens in excommunicatione absolvi debet, ut beneficium retineat; sed nova collatione indiget. Verum, si collatio, vel electio; quae ad Ordinarium pertinet, facta est tempore excommunicationis, ex dispensatione Ordinarij retinere beneficium poterit: quia ea dispensatio aequivalere novae collationi. At si collatio pertinet ad Ordinarium, praerequiritur praesentatio patroni laici, vel Ecclesiastici, vel collatio pertinet ad Pontificem, est gravis difficultas, an ex sola dispensatione Ordinarij beneficium retinere possis; Negat Avila *ubi supra, dub. 4. concl. 2.* Suarez *de cens. disp. 13. sect. 1. n. 43.* Coninch *disp. 14. dub. 9. n. 75.* Garcia *loco citato, n. 76.* & alij: quia haec dispensatio aequivalere novae collationi: at Ordinarius beneficium, quod est de alterius praesentatione, patrono inconsulto, providere nequit; minisque potest beneficium Sedi Apostolicae affectum conferre. Ergo neque poterit dispensare, ut retineatur.

5. His tamen non obstantibus, contrariam, tanquam probabilem, admitto cum Layman *lib. 1. tr. 5. part. 2. cap. 2. num. 8.* Azorio *part. 2. lib. 6. cap. 7. quest. 2. §. Quid dicendum*, & aliis quos citat, & sequitur Sanchez *lib. 8. disp. 7. num. 12.* ubi triplicem conditionem apponit. Prima, ut collationis nullitas occulta sit. Secunda, ne cedat dispensatio in tertij coelecti praedictum. Tertia, nesciens se inhabilem esse, possessionem beneficii jaceperit, quia eo casu incurrit vitium intrusionis. Sed ab hoc, si occultum est, dispensari potest. Dicendum est itaque, satis probabiliter in tali casu ex sola dispensatione Ordinarij posse excommunicatum praedicta beneficia retinere: quia, ut facilius fidelium conscientiae consulatur, videtur haec potestas Ordinario concessa in dicto *c. Postulasti* siquidem non reservatur Pontifici. Dispensatio autem non re-

Sup. his duabus primis diff. inf. in Resol. 171. §. 1. 2. & 3. & in Resol. 172. per totam, & pro parte in aliis §§. eorum notationum.

Sup. contento in hoc & seq. §. inf. in Resol. 170. per tot. & in aliis §. ejus annot.

B 2 servata